

Częste schorzenia dnia codziennego.

Słów kilka o samoleczeniu.

lek. Kamil Chudziński

**Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Centralny Szpital Kliniczny MSW w Warszawie**

10.04.2015

O czym będziemy mówić?

- Objawy z zakresu przewodu pokarmowego (biegunki, wymioty, zaparcia, bóle brzucha)
- Odczyny skórne

Biegunka

- >3 luźne stolce/24 h
- $>200\text{g}$ stolca/24 h
- >1 stolec z nieprawidłowymi domieszkami (ropa, śluz, krew...)

Podział:

- ostra (<2 tygodni)
- przewlekła (>3 tygodnie)

Biegunka

- **Przyczyny:**
 - **infekcje wirusowe >> infekcje bakteryjne**
 - błąd dietetyczny (zatrucie pokarmowe)
 - choroby jelita grubego, cienkiego, pęcherzyka żółciowego i trzustki
 - niektóre nowotwory
 - pasożyty przewodu pokarmowego
 - nadczynność tarczycy
 - leki (antybiotyki!)

Biegunka – leczenie

- **NAWADNIANIE!**
- Kluczowe w leczeniu biegunki i szczególnie ważne u osób w podeszłym wieku (obniżone pragnienie, choroby przewlekłe)
- Domowe sposoby nawadniania (np. rosół, coca-cola, wody mineralne, herbata) są nieskuteczne
- Preparaty o zbilansowanym składzie elektrolitów i glukozy (doustne płyny nawadniające):

Orsalit – 3-5x1 saszetka
Hydrolit
Floralid

Biegunka – leczenie c.d.

- **Probiotyki** (dobroczynne bakterie i drożdże)

Różne preparaty: Multilac, Enterol, Lakcid, Biotyk, Dicoflor

- **Leki osłaniające śluzówkę jelit:**

-> **Smecta** (smektyn dwuaktanocienny) – 2-4x1 sasz.

-> **Tasectan** (taninian żelatyny) – 4-6x1 caps.

NIE: węgiel aktywny (tylko zatrucia niektórymi lekami)

- **Leki zmniejszające liczbę wypróżnień:**

Loperamid (Imodium, Laremid) - 1 tabl. (2mg) po każdym stolcu biegunkowym – max. 8mg/24 h – ostrożność!

P/wsk: silne wzdęcie i bóle brzucha, krwista biegunka, biegunka podróŜnych (?)

Biegunka bakteryjna

- Rzadko – częściej biegunka poantybiotykowa, szpitalna, biegunka podróżnych
- Objawy: ciężki przebieg, wysoka gorączka, wzdęcie brzucha, krew/śluz/ropa w stolcu
- Leczenie jak wcześniej + antybiotyk (Nifuroksazyd – 4x200mg, inne antybiotyki wg przepisu lekarza)
- P/wsk: loperamid

Nudności i wymioty

Wymioty i nudności:

nudności = odbijanie, odruch wymiotny

wymioty – treść? częstość? objawy towarzyszące?

Przyczyny:

- zatrucia pokarmowe
- infekcje przewodu pokarmowego (ostry nieżyt żołądkowo – jelitowy)
- choroby ucha wewnętrznego (zapalenie błędnika, choroba lokomocyjna)
- choroba wrzodowa
- choroby trzustki i dróg żółciowych
- leki np. chemioterapia, antybiotyki oraz zatrucia
- Ciąża
- choroby ośrodkowego układu nerwowego (guzy mózgu, zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych)

Nudności i wymioty - leczenie

1. NAWADNIANIE

2. leki p/wymiotne w szczególnych sytuacjach

Aviomarin (dimetinden) – choroba lokomocyjna

Wyciąg z imbiru (Lokomotiv)

Zaparcie

defekacja <2x w tygodniu
utrudniona defekacja

Przyczyny:

niewłaściwa dieta (zbyt mało błonnika) i brak ruchu
odwodnienie

nowotwory jelita grubego (naprzemienne biegunki i zaparcia)

leki (np. preparaty żelaza, niektóre leki obniżające ciśnienie)

choroby neurologiczne

Zwalczanie zaparć

identyfikacja przyczyny

dieta (bogatoresztkowa)

nawodnienie oraz zwiększenie aktywności życiowej

**Środki zwiększające objętość mas kałowych
(preparaty naturalne):**

wyciągi z babki płesznika np. Colon C

naturalne: otręby, płatki owsiane, siemię lniane

Środki rozluźniające masy kałowe:

Laktuloza – syrop 3x15ml

Czopki glicerynowe

Lewatywa (Enema)

Zwalczanie zaparć c.d.

Środki przeczyszczające (ostateczność):
preparaty naturalne – mogą być niebezpieczne np.
glikozydy antrachinowe (Xenna)
Bisacodyl tabl.

Przewlekłe ciężkie zaparcie: Lewatywa + środki
przeczyszczające → leki rozluźniające + dieta
(diagnostyka przewodu pokarmowego =
kolonoskopia)

Bóle brzucha

najczęściej o charakterze kolkowym

różna lokalizacja

najczęstsza przyczyna: kolka jelitowa (skurcz jelita cienkiego)

inna częste przyczyny:

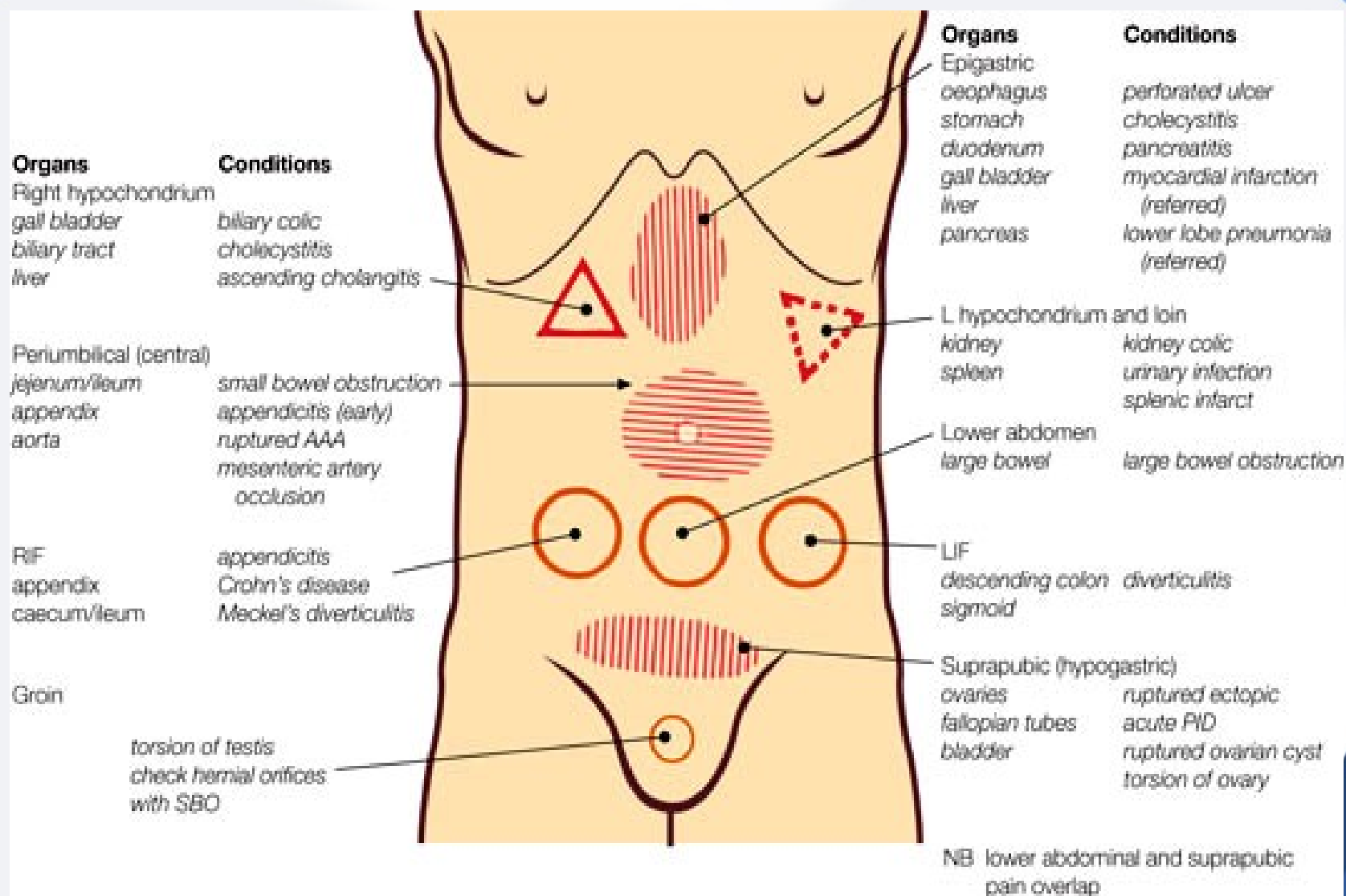
bóle w nadbrzuszu (choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, ostre/przewlekłe zapalenie trzustki, refluks żołądkowo – przełykowy, zawał serca, zapalenie płuc)

bóle w podżebrzu prawym (kolka żółciowa, ostre zapalenie pęcherzyka żółciowego)

bóle w dole biodrowym prawym (zapalenie wyrostka, zapalenie przydatków)

bóle w dole biodrowym lewym (zapalenie uchyłków – zaparcia, zapalenie przydatków)

Lokalizacja bólów brzucha

Postępowanie w bólach brzucha

zależnie od umiejscowienia i nasilenia
dieta lekka do chwili ustąpienia bólu (ale nie
głodzenie się – wyjątek: choroby trzustki i dróg
żółciowych)

leki p/bólowe:

Pyralgina 3x500-1000mg

Paracetamol 4x1000mg

leki rozkurczowe

drotaweryna (No – spa) 3x80 mg

hioscyna (Buscopan) 3x20mg (też czopki)

Postępowanie w bólach brzucha

inne leki:

bóle w nadbrzuszu: leki zmniejszające wydzielanie kwasu żołądkowego

Ranitydyna (Ranigast) 2x150 mg

Omeprazol (Bioprazol) 1x20 mg (na czczo)

Leki zobojętniające (np. Rennie, Manti)

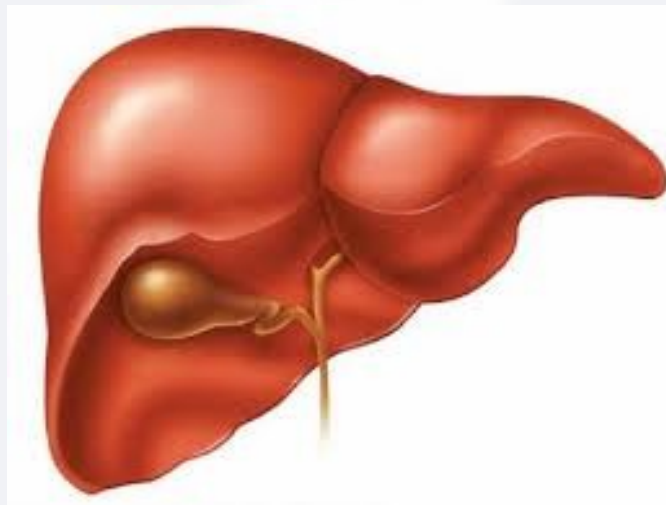
bóle w podbrzuszu (gdy zaparcie) – leki rozluźniające i przeczyszczające

Leki poprawiające czynność wątroby

- naturalne fosfolipidy sojowe (Essentiale forte)
- wyciąg z ostropestu (Sylimarol)
- asparaginian ornityny (Hepatil)
- Rapacholin (wyciąg z rzepy, kwasy cholowe)

BRAK DOWODÓW NA JAKIEKOLWIEK DZIAŁANIE!

Kiedy objawy niepokojące?

przewlekłe zaparcia i biegunki
utrata masy ciała
wymioty treścią fusowatą, smoliste stolce
krew w stolcu (zwłaszcza zmieszana)
bardzo silne bóle brzucha, twardy deskowaty brzuch
bóle brzuch + zatrzymanie oddawania stolca i gazów

Odczyny skórne

- **bardzo częsty objaw, najczęściej niegroźny**
- **wysypki alergiczne (uczuleniowe, lekowe)**
- **wyprysk kontaktowy (metal, środki czystości)**

Objawy:

- **zmiany skórne (zmiany rumieniowo-obrzękowe, grudki, bąble pokrzywkowe, przeczasy, pęcherzyki)**
- **świąd/pieczenie**

Odczyny skórne

pokrzywka

**Wyprysk
kontaktowy
(uczulenie na nikiel)**

Odczyny skórne

meszki

komary

pluskwy

Osutki skórne – zagadka?

Odczyny skórne - postępowanie

- wywiady (identyfikacja czynnika wywołującego – często niemożliwe)
- leczenie:

Leki p/histaminowe (p/alergiczne)

anty-H1

Zyrtec (cetyryzyna) 10 mg 1x1 tabl.

Allegra (feksofenadyna) 120mg 1x1,5tabl.

+/-

anty-H2

Ranigast (ranitydyna) 150 mg 1x1 tabl.

Leczenie miejscowe

- **emolienty**

(natłuszczanie i nawilżanie)

- **leki p/zapalne, p/obrzękowe, p/świądowe:**

Hydrocortison 0,5% krem

Fenistil żel

- **Preparaty wapnia i witaminy C – bez znaczenia!**

QUIZ

W leczeniu schorzeń wątroby najważniejsze znaczenie ma/mają:

- a) Leki usprawniające jej czynność
- b) leki p/bólowe
- c) dieta i abstynencja alkoholowa
- d) witaminy

W którym przypadku biegunki można zastosować loperamid?

- a) Biegunka z wysoką gorączką
- b) Biegunka z domieszką krwi
- c) Liczne luźne wypróżnienia (>10/dobę)
- d) Wszystkie wymienione

QUIZ

Który produkt jest wskazany w diecie u pacjentów z zaparciami?

- a) Mleko i nabiał
- b) Mięso czerwone
- c) Tłuszcze roślinne (np. oliwa)
- d) Płatki owsiane

Wymioty mogą świadczyć o:

- a) Zatruciu pokarmowym
- b) Guzie mózgu
- c) Chorobie wrzodowej
- d) Wszystkie wymienione

odp. 1C 2c 3d 4d

Pytania?

Dziękuję

lek. Kamil Chudziński
kontakt: kamil_chudz@o2.pl